

Regionfullmäktige

POLICY

Process 1.3.1 Styra, planera, följa upp och
utvärdera verksamheten
Skapad av Fredrik Johansson
Godkänd av Regionfullmäktige
Gäller för Region Skåne

Godkänt datum 2025-04-08
Version 3
Ärendenummer 2023-POL000299
Gäller fr.o.m. 2025-05-01
Gäller t.o.m. 2026-12-31

Program med mål och riktlinjer för sådana
kommunala angelägenheter som utförs av
privata utförare

[Klicka här för att ange text.](#)

Innehåll

Program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare	1
Bakgrund	3
Definitioner	4
Omfattning av regionfullmäktiges program	5
Begränsningar	5
Mål och riktlinjer	6
Uppföljning	7
Allmänhetens rätt till insyn	9
Ansvarsfördelning	9

Bakgrund

Det är av största vikt att medborgarna har förtroende för Region Skåne. Förtroendet för den offentliga förvaltningen är en av de viktigaste faktorerna för legitimitet och hållbarhet i en politiskt styrd organisation. Viljan att gemensamt finansiera den offentliga verksamheten förutsätter att medborgare och företag litar på att skattemedlen används på ett ansvarsfullt sätt.

Region Skåne tillhandahåller ett varierat utbud av tjänster vilka utförs såväl av offentliga som privata utförare. Medborgarna måste kunna förutsätta att de tjänster som Region Skåne tillhandahåller håller en likvärdig kvalitet oavsett om de utförs i egen regi eller av en privat utförare.

Kommunallagens 5 kapitel 3 § anger att om kommunala angelägenheter utförs av privata utförare, ska fullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer som gäller för samtliga utförare av sådana angelägenheter. I programmet ska det också anges hur sådana mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn i de privata utförarnas verksamhet ska tillgodoses.

Syftet med programmet är att föra frågorna om uppföljning till en politiskt strategisk nivå och fastslå grundkrav och omfattning, struktur och ansvar. Syftet är vidare att det så långt som möjligt ska råda likvärdiga villkor för privata utförare och kommuner och regioner.

Det finns i kommunallagen särskilda åtaganden för Region Skåne att följa upp verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Bestämmelserna syftar till att förbättra uppföljning och kontroll av samtliga utförare av angelägenheter som till någon del utförs av privata utförare samt öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet.

När skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare, ska kommunen eller regionen kontrollera och följa upp verksamheten (kommunallagen, 10 kap. 8§).

Om en kommun eller en region sluter avtal med en privat utförare, ska kommunen eller regionen genom avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över (kommunallagen 10 kap. 9 §).

Definitioner

Region Skåne är huvudman för flertalet välfärdstjänster och har därigenom enligt lag ansvar för att tillhandahålla tjänster med tillfredsställande kvalitet till regionens medborgare. Region Skåne är huvudman för alla sina angelägenheter oavsett vem som är utförare.

Med en privat utförare avses en juridisk person eller en enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet. Med en privat utförare avses inte ett hel- eller delägt kommunalt bolag och inte heller en sådan stiftelse eller förening som regionen bildat (kommunallagen 10 kap. 7§).

Privata aktörer kan bli utförare av en regional angelägenhet t.ex. genom att

- 1) vinna en offentlig upphandling enligt lag om offentlig upphandling (LOU), lag om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF), lag om upphandling av koncessioner (LUK) eller EU:s kollektivtrafikförordning
- 2) kvalificera sig för att ingå i ett valfrihetssystem enligt lag om valfrihetssystem (LOV)
- 3) ingå avtal enligt lag om läkarvårdsersättning, LOL
- 4) ingå avtal enligt lag om ersättning för fysioterapi, LOF
- 5) ingå avtal om idéburet-offentligt partnerskap, IOP
- 6) ingå hyresavtal
- 7) utföra tandvård enligt Tandvårdslagen 8 a §

Med samtliga utförare av kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare avses förutom privata utförare även verksamhet i egen regi och sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–4 och 6 §§. Med andra ord omfattas verksamheter som bedrivs i förvaltningsform, verksamhet som bedrivs av ett av regionen hel- eller delägt bolag, verksamhet som bedrivs av en av regionen bildad

stiftelse eller förening samt verksamhet som bedrivs av privata utförare.

Omfattning av regionfullmäktiges program

Regionfullmäktiges program omfattar all verksamhet i Region Skåne. Det omfattar således alla verksamheter som bedrivs av regionen i egen regi, av ett av regionen hel- eller delägt bolag, av en av regionen bildad förening eller stiftelse eller av privata utförare.

Programmet innehåller följande:

- Mål och riktlinjer som gäller för samtliga utförare av angelägenheter som till någon del utförs av privata utförare.
- Hur sådana mål och riktlinjer ska följas upp.
- Hur allmänhetens insyn i de privata utförarnas verksamhet ska tillgodoses. Denna del gäller enbart privata utförare.

Begränsningar

Detta program kan enbart få verkan på kommande avtalsrelationer. Tidigare ingångna avtal på grund av upphandling har ingåtts utifrån de förutsättningar som gällde vid den tiden. Krav som programmet lägger fast kan påverka upphandlingsdokument, förfrågningsunderlag, avtal och vårdöverenskommelser i upphandlingar som genomförs efter att detta program har beslutats av regionfullmäktige.

Region Skåne har idag samverkansavtal enligt Lagen om Läkarvårdsersättning, LOL, och Lagen om ersättning för fysioterapi, LOF, och för tandvård som utförs enligt Tandvårdslagen 8 a §. De uppföljningar och den insyn som Region Skåne kan göra inom dessa tre områden regleras genom lagstiftningarna för respektive ersättning. Föreliggande program kan alltså i begränsad utsträckning påverka uppföljningen av dessa utförare.

Mål och riktlinjer

Region Skånes övergripande mål fastställs av regionfullmäktige i verksamhetsplan och budget och gäller för all verksamhet inom Region Skåne.

För 2025 gäller följande övergripande mål:

- **Bättre liv och hälsa för fler**

Ett mål med utåtriktat fokus på de vi är till för – befolkning, patienter, brukare, resenärer, besökare, kunder, samverkanspartners, turister, med flera.

- **Tillgänglighet och kvalitet**

Ett mer inåtriktat mål för vår egen organisation med fokus på våra verksamheter och hur våra interna arbetsprocesser fungerar.

- **Hållbar utveckling i hela Skåne**

Ett mål för hur våra verksamheter bidrar till en långsiktigt, hållbar utveckling och tillväxt i den egna organisationen och i Skåne.

- **Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet**

Ett mål för att attrahera, rekrytera, utveckla, motivera och behålla medarbetare i våra verksamheter.

- **Långsiktigt stark ekonomi**

Ett mål för en modern, konkurrenskraftig och hållbar ekonomi som möjliggör beredskap, utveckling och fortsatta satsningar i verksamheten.

I verksamhetsplan och budget anger regionfullmäktige ytterligare inriktning och uppdrag.

Regionfullmäktige beslutar även om mål och riktlinjer inom ramen för särskilda styrdokument, t.ex. upphandlingspolicy, samlad

antikorrupcionspolicy för Region Skåne, miljöprogram för Region Skåne 2030 m.m.

Uppföljning

All verksamhet i Region Skåne, oavsett om det förekommer privata utförare eller inte, ska följas upp på ett ändamålsenligt sätt. I kommunallagen 6 kap. 6 § framgår att nämnderna, var och en inom sitt område, ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan.

Majoritetsägda bolag ska enligt Region Skånes bolagspolicy följa av regionfullmäktige fastställda policydokument som fullmäktige beslutat ska gälla i bolagen. Bolagen ska utfärda riktlinjer för tillämpning av dessa dokument och ska i riktlinjerna beakta bolagets omfattning, uppdrag och särart. Detta är även reglerat i respektive bolags ägardirektiv.

Förutsättningarna för att följa upp förvaltningsdriven verksamhet, verksamhet som bedrivs i ett av regionen del- eller helägt bolag respektive upphandlad verksamhet ser olika ut. Varje nämnd ansvarar för uppföljningen inom sitt respektive område, och därför kan uppföljningens utformning komma att skilja sig åt mellan nämndernas olika områden. Inom några av Region Skånes områden är uppföljning och tillsyn reglerat i lag, vilket styr vilken typ av uppföljning som är möjlig.

Uppföljningen kan ske inom ramen för olika verktyg t.ex:

- Ordinarie uppföljningsprocess inom ramen för verksamhetsberättelse eller årsredovisning
- Intern kontroll

- Ingångna avtal med privata utförare, med egen regi i bolagsform eller vårdöverenskommelser med egen regi i förvaltningsform
- Särskild uppföljning

När Region Skåne ingår avtal med privata utförare ska uppföljning och kontroll regleras i de avtal/uppdragsbeskrivningar som träffas med utföraren. I avtalen ska det säkras att utföraren biträder Region Skåne vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter samt rapporterar in nödvändiga uppgifter till Region Skåne, nationella register eller andra myndigheter.

Region Skåne ska i möjligaste mån följa upp privata utförares verksamhet på samma sätt som Region Skånes egen verksamhet. Ju mer beroende invånarna är av verksamheten desto större är kravet på uppföljning och kontroll.

Uppföljning görs i huvudsak av följande skäl:

- för att säkerställa att verksamheten sker i enlighet med lagar och förordningar.
- för att säkerställa att verksamheten följer regionfullmäktiges mål och styrdokument.
- för att säkra leveranser, kvantitativt och kvalitativt.
- för att upptäcka avvikelser.
- för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott och oegentligheter.
- för att utveckla verksamheten.

Kopplat till uppföljning har Region Skåne genom regionstyrelsens beslut, 2023-11-13 § 194, inrättat en särskild funktion kring oegentligheter och välfärdsbrottslighet som ska stärka förmågan att möta de risker som vi kan utsättas för. Deras uppgift är att arbeta övergripande strategiskt och ta fram olika former av stödmaterial till verksamheterna samt bidra till ökad intern samverkan kring frågor som berör området.

Allmänhetens rätt till insyn

I programmet ska det anges hur allmänhetens insyn i de privata utförarnas verksamhet ska tillgodoses.

Region Skåne ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

Möjlighet till insyn kan avse information om:

- Verksamhetens kvalitet
- Personalen och deras villkor
- Miljö-, integrations- och jämställdhetsarbete
- Privata utförares ekonomi
- Ägarförhållanden
- Avvikelser

Gällande avtal där enskilda personer kan välja utförare ska det finnas information att tillgå för allmänheten om samtliga utförare. Informationen ska vara saklig, relevant, jämförbar och lättillgänglig. I dagsläget finns information för Region Skåne publicerad på www.1177.se

Ansvarsfördelning

Samtliga nämnder inklusive regionstyrelsen, av regionen del- eller helägda bolag samt av regionen bildade stiftelser och föreningar ansvarar för uppföljning och kontroll inom sitt respektive ansvarsområde. När Region Skåne ingår avtal med privata utförare ska uppföljning och kontroll regleras i de avtal/uppdragsbeskrivningar som träffas med utföraren. Vidare ska Region Skåne i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

Samtliga nämnder inklusive regionstyrelsen, av regionen del- eller helägda bolag samt av regionen bildade stiftelser och föreningar rapporterar uppföljningen i verksamhetsberättelsen/

årsredovisningen. När Region Skåne ingår avtal med privata utförare ska en sammanfattad bedömning av uppföljningen av privata utförare, dess svårigheter och utvecklingen inom området rapporteras inom ramen för verksamhetsberättelse/årsredovisning.

Regionstyrelsen ska i samband med beredning av verksamhetsplan och budget beakta om det finns behov av ytterligare mål och riktlinjer rörande angelägenheter som utförs av privata utförare.